

Átfogó értékelés

Hajdúnánás Városi Önkormányzat

2014. évi

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Hajdúnánás Városi Önkormányzat
2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló
átfogó értékelés

Hajdúnánás Városi Önkormányzat 2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. számú mellékletében foglalt tartalmi követelményeknek megfelelően készült.

1. Hajdúnánás Város demográfiai mutatói

Hajdúnánás város lakosainak száma 17495 fő volt 2014-ben, ebből 8587 férfi, 8908 fő nő, mely minimális mértékben alacsonyabb az előző évi adatoknál.

A 0-18 éves gyermekek száma 3217 fő, vagyis a lakosság 18 %-a kiskorú, mely megegyezik a 2013. évre vonatkozó statisztikai adatokkal.

A városban 2860 fő a 65 éven felüliek száma, az aktív korúak pedig e két korcsoport között 10940 főként mutathatók ki. A kiskorú lakosság összetételében megfigyelhető, hogy amíg a 7-12 éves korosztály 134-191 fő, addig a 0-6 éves korosztály évenkénti bontásban mindössze 140-150 fő között mozog.

A korábbi tendencia megfordulni látszik, hiszen ma már több lánygyermek születik, mint fiú, majd az aktív korú lakosság adatait vizsgálva kiegyenlítődik az arány, azonban az 55-60 év betöltése utáni népességet vizsgálva ismét a nők vannak többségben.

2. Pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása Hajdúnánáson

A Gyvt. 14. § (1) bekezdésében foglalt meghatározás szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét biztosítják a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI törvényben meghatározott hatósági intézkedések.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

A hátrányos (2H), vagy halmozottan hátrányos helyzetű (3H) gyermekek számarányait vizsgálva megállapítható, hogy a 2013. április 1-jével bekövetkezett jogszabály-módosítás következtében jelentősen visszaesett városunkban ezen gyermekek száma.

Hajdúnánás vonatkozásában 206 fő 2H-s gyermeket tartunk nyilván, közülük 150 gyermek az, akinek valamely szülője alacsony foglalkoztatottsága okán, és 56 gyermek az, akinek mindkét szülője alacsony iskolai végzettsége okán hátrányos helyzetű.

21 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket tartunk nyilván, esetükben alacsony iskolai végzettség és alacsony foglalkoztatottság egyidejű együttes fennállása miatt került a jogosultság megállapításra.

A szabályozásról elmondható, hogy a jogszabályváltozás 2013. április 1-jén lépett életbe, azonban még 2014. évben is okozott kisebb fennakadásokat a jogszabály alkalmazása, a különböző speciális élethelyzetekben (családbafogadó gyámok, szegregátumban élők, stb.).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel és rendkívüli élethelyzetben nyújtható önkormányzati segélyezéssel kapcsolatos ügyintézés 2014. évben is a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal Önkormányzati és Igazgatási Iroda Szociális Csoportja végezte a Gvyt., a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.), valamint a pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatások megállapításának helyi szabályairól szóló 8/2014. (III. 31.) Önkormányzati Rendelet (ÖR.) alapján.

A pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatásokkal kapcsolatos, 2014. évi munkájukról az alábbiakban adnak számot:

Az egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatos jogosultsági összefüggések 2014. évben sem változtak, így a Gvyt. 19. § (2) bekezdése szerint *rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre* jogosult a gyermek, amennyiben a családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2014. évben: 28.500,- Ft) 140 %-át, egyedülálló szülő, v. tartós beteg/fogyatékos gyermek, valamint nagykorú kérelmező esetén 130 %-át, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a 19. § (7) bekezdésben meghatározott értéket.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** annak igazolására is szolgál, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes tankönyvre, a gyermekétkeztetés normatív kedvezményeinek igénybe vételére - a gyermekek mind a 8 évfolyamon ingyen étkezhettek -, továbbá évente kétszer, augusztus és november hónapban **5.800-5.800 forintos** természetbeni támogatásra, valamint egyéb feltételek fennállása esetén is – óvodáztatási támogatásra.

2014. december 31-én 575 család 1168 gyermeke részesült gyermekvédelmi kedvezményben, 13.461 e Ft összegben.

A 820 családból 71 azon családok száma, ahol a szülő egyedülállónaként gondoskodik gyermekeiről.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmek elutasítására 65 esetben került sor. Indoka kizárólag a jogszabályban meghatározott jövedelmi határt meghaladó jövedelem a családban.

- A Gvyt. 20/A. §-a szerinti, az augusztus és november hónapban tanulói jogviszonyban álló gyermekeknek járó **5.800-5.800 forintos** támogatás kifizetése határidőre megtörtént, melyet 2014. évben kizárólag Erzsébet utalvány formájában kaptak a jogosultak.

- Óvodáztatási támogatás megállapítására 2009. óta van lehetőség azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, gondoskodik a rendszeres óvodába járatásáról, és

gyermeke halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül. Ez a támogatás első alkalommal 20 ezer forint, ezt követően, a feltételek fennállásáig 10-10 ezer forint, mely tárgyév június és december hónapjában kerül kifizetésre. A 19 támogatási esetben összesen 210 ezer forint került kifizetésre a jogosultak részére, mely összeg teljes egészben a központi költségvetés által megtérítésre került.

Tekintettel arra, hogy a gyermekeket 2015. szeptemberétől már 3. életév betöltése után kötelező lesz óvodába járatni, ezért óvodáztatási támogatás iránti kérelem benyújtására 2015. június 4-e után nincs lehetőség.

Mindezekon felül, - **természetbeli ellátásként** – az ÖR-ben szabályozásra került fentiekén túl a rászoruló gyermekek **étkezési támogatása** is, melyet a szülő kérésére, az iskola javaslatára, állapít meg az Egészségügyi és Szociális Bizottság. **2014. évben 32 gyermek részesült étkezési támogatásban.**

Helyi rendeletünk – polgármesteri hatáskörben - lehetőséget biztosít még a **Hajdúnánás-Tedej vonatkozásában, továbbá az iskolák átszervezése következtében** a távolabbi utcákból járó gyermekek **buszbérletének** megvásárlásához.

2014. évben 172 támogatási esetben kaptak a gyerekek segítséget a bérlet megvásárlásához, 779 e Ft összegben.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

3/A Gyermekjóléti alapellátások biztosítása – személyi és tárgyi feltételek

Hajdúnánás Városi Önkormányzat a jelenlegi intézményét 1998. óta működteti. A Hajdúnánás, Kossuth u. 19. sz. alatti székhelyük akadálymentesített, az intézménybe való bejutást beton rámpa segíti a rászorulóknak részére.

Minden szolgálat külön irodahelyiséggel rendelkezik, valamint közösségi tér kialakítására is sor került. Minden dolgozó számítógéppel és internet-kapcsolattal rendelkezik. Központi rendszerű nagy teljesítményű fénymásoló, nyomtató berendezés áll a munkavégzés megkönnyítésére. Vezetékes és mobiltelefon is segíti a munkát. Tárgyi felszereltségük maximálisan kielégíti a modern kor követelményeit.

2013. október 01-től a feladatellátási szerződéssel, majd 2014. április 1-jétől társulás keretében Újtikoson és Tiszagyulaházán is történik ügyfélfogadás. Az ellátás számára nyitva álló helyiség alapbútorzattal, számítógéppel ellátott, a munka megkönnyítését mobiltelefon használata teszi lehetővé.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde integrált intézményén belül a Gyermekjóléti Szolgálatnál, mint szervezeti egységnél *4 fő családgondozó és 1 fő családgondozó asszisztens*, a Városi Bölcsődében *9 fő kisgyermeknevelő* látta el a feladatot. 1 fő családgondozó a társult településeken nyújtott szolgáltatást.

Az elmúlt évben 2 fő gyermekgondozási díjban részesült, akiknek támogatott foglalkoztatással történt a helyettesítő feladatellátása. A Gyermekjóléti Szolgálatnál foglalkoztatott dolgozók szakmai végzettségüket tekintve megfelelnek a jogszabályi feltételeknek.

2001-től a szociális foglalkoztatással kapcsolatban kiépült továbbképzési rendszer kötelező érvénnyel teszi szükségessé a képzettségi szinthez kapcsolódó pontértékek megszerzését. Sikeres pályázati lehetőség révén munkavállalónként 131 000 forint összegben lehetővé vált a kötelezettség teljesítése.

A technikai állomány létszáma 3 fő, akik támogatott, valamint közfoglalkoztatás keretében végzik az intézményben a takarítás és mosás feladatait.

Ellátotti létszám alakulása

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységét, a településen megjelenő gyermekjóléti szolgálat kompetenciájába tartozó problémáknak és azok kezelésének átfogó összesítését az intézményvezető az alábbiak szerint összegzi:

Az elmúlt évben Hajdúnánáson **a Gyermekjóléti Szolgálat 95 család 191 gyermekét gondozta.**

Életkor szerinti megoszlásban 0-2 év közötti 9 %-uk, 3-5 év közötti 13 %-uk, 6-13 év közötti 43 %-uk, 14-17 év közötti 35 %-uk. Mindegyik számadat magasabb a 2014- évre vonatkozó adatoknál.

Nemek szerinti megoszlás szerint 47 %-uk lány, 53 %-uk fiú. Alapellátásban gondozott gyermekek közül hátrányos helyzetűnek minősített 153 fő, halmozottan hátrányos helyzetűnek minősített 18 fő.

A tavalyi évhez hasonló módon 149 gyermeket gondoztak gyermekjóléti alapellátásban, 23 gyermeket védelembe vétel keretén belül, és 19 átmeneti nevelt gyermek vérszerinti szüleihez jártak a gyermekek családjukba történő visszagondozása érdekében.

Családból való kiemelés javaslatukra 1 esetben történt.

A felsorolt gondozotti létszám nem tartalmazza azon kapcsolatfelvételek és környezettanulmányok számát, amelyekből nem lettek gondozott esetek.

Az észlelő és jelzőrendszer működtetése

A gyermekjóléti alapellátás legfontosabb feladata a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, ennek érdekében az észlelő és jelzőrendszer működtetése.

A 2014. évben a jelzőrendszer által a Gyermekjóléti Szolgálatához **425** írásban történő problémajelzés érkezett:

- egészségügyi szolgáltatótól: 6
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltató: 13
- nevelési-oktatási intézményektől: 98
- rendőrségtől: 36
- ügyészségtől, bíróságtól: -
- pártfogói felügyelői szolgálatától: 2
- állampolgár: 43
- kormányhivatal (gyámhivatal) - jegyző: 227 jelzés

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai a gyermekek mindenek felett álló érdekét a hatályos jogszabályok, szakmai standardok szem előtt tartásával, a fokozatosság elvét követve, a településen lakók szociális, környezeti és személyiségi jellemzőit, valamint szociokulturális sajátosságait figyelembe véve vesznek gondozásba, kezdeményeznek hatósági intézkedést a

jelzett kiskorú érdekében.

Az esetek nagy része nem a család, gyermek önkéntes jelentkezésével indul, hanem a **jelzőrendszer valamely tagja hívja fel a figyelmet** arra, hogy a családban élő gyermek nem megfelelően nevelkedik, valamilyen probléma van vele. A gyermekjóléti szolgálat munkatársainak legfontosabb feladata, hogy megértessék és elfogadtassák az együttműködés szükségességét, amellyel a probléma megoldására a gyermek érdekében sor kerülhet.

A gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint a következők szerint alakult:

Probléma típus	2013	2014
Anyagi	890	1195
Gyermeknevelési	403	437
Gyermek intézménybe beilleszkedési nehézség	103	252
Magatartás-, telj. zavar	265	269
Családi konfliktus	145	297
Szülői elhanyagolás	183	85
Szülők, v. család életvitele	308	783
Családon belüli bántalmazás	32	7
Fogyatékoság, retardáció	17	10
Szenvedélybetegség	27	22
Összesen:	2 373	2 875

A gondozott családok esetében legnagyobb számban az **anyagi** (megélhetési, lakhatási) okok miatt felmerülő problémák jelentkeztek, mely adat a 2013-as adathoz viszonyítottnan 26%-os emelkedést mutatott. Minden helyi szociálpolitikai produktumot teremtő eszköz kiemelt szerepű a megélhetési gondokkal, anyagi problémákkal küzdő, szociálisan rászorult lakosság megsegítésében.

Szintén sokat mutató adat, hogy 2013. évhez viszonyítottnan több mint duplájára emelkedett a beilleszkedési zavarral küzdő gyermekekről érkezett, valamint a család életvitelével kapcsolatos problémajelzések száma.

2014-ben a problémák kezelése terén a Gyermekjóléti Szolgálat információnyújtást 1 266 esetben, segítő beszélgetést 1 082 esetben, tanácsadást 1 096 esetben, hivatalos ügyintézését 161 esetben, családlátogatást 394 esetben 224 gyermek meglátogatásával, más szolgáltatás közvetítését 48 esetben 78 gyermek számára, első védelembe vételi tárgyaláson való részvételt 1 esetben 4 gyermek ügyében, felülvizsgálati tárgyaláson való részvételt átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekeknél 6 esetben 16 gyermek ügyében, védelembe vétel esetén 7 alkalommal 32 gyermek ügyében végeztek a szolgálat munkatársai.

A gyermekjóléti alapellátás a család belátásán alapuló segítség elfogadását jelentő bizalmi kapcsolat. Kiemelt szerepe van az önkéntességnek, a család együttműködésének.

Az előzőekben ismertetett alapellátási folyamatoknak hozzá kell járulnia a gyermek testi, lelki, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.

Amennyiben a kiskorú veszélyeztetettsége az alapellátás folyamataival nem szüntethető meg, speciális gyermekvédelmi hatósági intézkedésre - védelembe vétel - kerül sor.

Védelembe vétel során törekedni kell arra, hogy a gyermek és család felismerje a változás fontosságát, elfogadják a szakemberek segítségét, és lehetőségeikhez mérten mindent tegyenek meg a gyermek helyes irányba történő fejlődéséért, a családban előforduló zavarok, ártalmak, rendellenességek veszélyeztető körülmények kiküszöböléséért.

Az önkormányzat gyermekjóléti szolgálatának feladatai közé tartozik továbbá a szakellátásból („nevelőotthon“) a szülőhöz visszakerülő, a családi közösségbe újra bekapcsolódó gyermek, illetve család segítése, **utógondozása**. A családgondozó segíti a szülő-gyermek kapcsolat helyreállítását, gyarapítja a szülők nevelési, gondozási, háztartásvezetési ismereteit, közreműködik a család lakáskörülményeinek rendezésében, szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutásában.

Egyéb kiegészítő tevékenységek

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsődével kapcsolatban álló családok 50 % -a a Szociális Földprogramban, 25%-a a Startmunka programban vett részt.

A **Szociális Földprogram** alprogramjainak teljesítettsége 97 % feletti, néhány család kivételével minden család teljesítette. A családok saját maguk termelték meg a fenntartásukhoz szükséges konyhakerti növényeket. Emellett egyéb növényeket is vetettek el saját igény szerint. Átlagosan számolva egy minimálbérnek megfelelő összeggel sikerült a családi megélhetést segíteni. Az állattartási alprogram hozzájárult a családok hús- és tojás szükségletének fedezéséhez. A telet jobb életszínvonalon töltötték el, mint eddig.

A **Startmunka program** hatását a családok jövedelemszerző képességének javulásán keresztül érezte a szociális ellátórendszer. A 22 800 forintos foglalkoztatást helyettesítő támogatással és a segélyezési rendszerrel szemben a kétszer-háromszor annyi jövedelmet adó közfoglalkoztatási bér jelentette a problémák enyhítéséhez nyújtott eszközt. Az emberek törekedtek arra, hogy részt vehessenek a közfoglalkoztatásban, ezzel is könnyebbé váljon megélhetésük.

A Gyermekjóléti Szolgálat alaptevékenységei körében kiemelt szerepe van a prevenciós tevékenység végzésének. A gyermek anyagi veszélyeztetettsége végett soha nem tesz javaslatot a szolgálat szakembere a gyermek családjából történő kiemelésére. A cél a család optimális működésének helyreállítása, a gyermek szerető, családi környezetben történő nevelkedésének elősegítése.

Produktív eszközként a fenti két program jelentősége az anyagi gondok enyhülése területén a hátrányos- és veszélyeztetett helyzetű családok életében kiemelt jelentőségű volt 2014-ben. Sikerült elérni, hogy az alacsony kvalifikáltságú személyek közül is minél többen

regisztráltassák magukat a munkaügyi központban, így lehetővé váljon számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel.

Családokat segítő egyéb speciális szolgáltatások:

A nehéz helyzetben levő családok számára természetbeni segítségnyújtásként **Adományházat** (4080 Hajdúnánás, Dorogi u. 3.) működtet Városunk Önkormányzata, amelynek szakmai feladatait az intézmény látja el. Ruha, játék-és egyéb adományok gyűjtésével és a rászorulókhöz való eljuttatásával igyekszünk segíteni minden munkanapon napi 8 óra munkaidőben. Összes forgalom 2 459 főt érintett és 16 690 ruhadarab cserélt gazdát. Havonta átlagban az adományozottak száma 150-250 fő között mozog és havonta 1000-1500 ruhadarab cserél gazdát. Adományt 478 fő adományozott 2014-ben, összesen 12 051 darabot. Havonta 30-50 között van az adományozók száma, az általuk adományozott ruhadarabok száma 500-1500 darab közötti.

Egészségügyi szűréseket szerveztünk a felnőtt korosztály számára, ahol vérnyomásmérés, testsúly- testzsír-, testtömeg-mérést, valamint vércukorszint-, koleszterinszint-, húgysavszint-mérést biztosunk térítésmentesen 4 alkalommal.

EU élelmiszeradományt osztottunk 2 600 rászorult személy számára. Az élelmiszeradományt 100 fő részére Tedejre átszállítottuk a tanyagondnoki szolgálat gépjárművével és ott helyben szétosztottuk.

2014-ben hatszor fogadtuk a helyi középiskola humán szakmacsoportjait, ahol „**A szociális pályák világa**” keretében bemutattuk intézményünk működését.

A szolgálat középiskolai tanulókat és felsőoktatási intézmények hallgatóit szakmai gyakorlat teljesítése céljából folyamatosan fogad, tavaly összesen 16 fő vett részt az intézményben a terepgyakorlat keretében. A szervezet működése és szolgáltatásrendszere többször szerepel felsőoktatási intézmények hallgatóinak szakdolgozati témájaként – 2 esetben történt megkeresés ilyen céllal az elmúlt évben.

Decemberben tizenkettedik alkalommal rendezték meg hagyományos karácsonyi ünnepséget, ahol 200 gyermeket sikerül megajándékozni.

3/B Gyermek napközbeni ellátása, átmeneti gondozás

Hajdúnánás Városi Önkormányzat a 2014. évben is a nevelési, oktatási intézményei közreműködésével biztosította a családban élő gyermekek életkorának megfelelő *nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást, étkeztetést.*

Bölcsődei ellátás

A három éves kor alatti gyermekek nappali ellátása a 2011. évben átadásra került, felújított, 50 férőhelyesre bővült Városi Bölcsődében történik.

2012. évtől az intézmény a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde önálló szakmai intézményegységeként működik tovább.

A bölcsődébe járó gyermekek száma 2014-ben **81 fő** volt, ebből **44** gyermek a tavaly került

felvételre. **A gyermek bölcsődei felvételét a szülő hozzájárulásával a jelzőrendszer tagja kezdeményezte 3 alkalommal, a gondviselő szülő a beiratkozáskor rendelkezett igazolható munkahellyel 40 gyermek esetén. 2014-ben 8 fő hátrányos helyzetű gyermek járt a bölcsődébe. Jelzéssel a Gyermekjóléti Szolgálat felé 2 esetben éltek.**

2014-ben a **teljesített gondozási napok száma 7 283, beíratott gyermekek napi száma éves összesítésben 11 350, nyitvatartási napok száma 253 volt.**

Bölcsődébe kerülés előtt minden kisgyermek családját meglátogatják a kisgyermeknevelők, a tavalyi évben összesen **41 családot látogattak meg.** A bölcsődében ikerpár és testvérpár is van. **A *szülőkkal való* személyes *kapcsolattartás* mindennapos volt,** a reggeli érkezéseknél és a délutáni hazameneteleknél, a nevelők és a szülők rendszeresen találkoztak. Ezen kívül a szülői értekezleteken, nyílt napokon is lehetőség volt a személyes kapcsolatfelvételre. A faliújság és az üzenő füzet is a tájékoztatást szolgálta. A bölcsődében az elmúlt évben **8 anyagi** problémát tapasztaltak a kisgyermeknevelők.

A bölcsődei gondozó- nevelőmunka filozófiáját is a gyermekvédelem preventív funkciója hatja át. A gyermekek gondozása, nevelése, fejlesztése lehetőséget ad a társadalom által elvárt szülői magatartás formálására. A férőhelyfejlesztés révén nagyobb számban vehetik igénybe a szociálisan hátrányos helyzetű családok gyermekük napközbeni ellátására a bölcsődei szolgáltatást, lehetőséget teremtve ezzel a környezeti hátrányok kialakulásának megelőzésére, mérséklésére.

A Városi Bölcsőde szakdolgozói munkájukat heti 40 órában, délelőtti és délutáni beosztásban végezték. A kisgyermeknevelők munkarendje napi 8 óra, amelyből 7 órát közvetlen munkaterületen kötelesek eltölteni. Minden csoportban a kisgyermeknevelők a szülők igényeinek megfelelően tartottak fogadóórát.

Kiegészítő szolgáltatások az időszakos gyermekfelügyelet, játszócsoport és a sószobai szolgáltatás. Minden bölcsődei csoport megfelelő időbeosztással (20 perces intervallumokban) igénybe vette a sószobát, amely jótékony hatású a légzőszervi és allergiás megbetegedések területén.

A bölcsődei alapfeladatokon kívül egyéb programokat farsangot, húsvétra készülve verses-mesés foglalkozást, anyák napját, nyílt napot, mikulás ünnepséget is szerveztünk.

Óvoda:

A **város tagóvodái** is magas szakmai színvonalon végzik tevékenységüket, látják el nemcsak a nevelési-oktatási feladataikat, de **kiemelten kezelik a rászoruló gyermekek felzárkóztatását is.**

A Hajdúnánási óvodákba járó gyermekek száma 2014-ben : 562 fő volt.

Ebből az óvodák tájékoztatása szerint:

- hátrányos helyzetű: 151 fő
- halmozottan hátrányos helyzetű: 15 fő
- veszélyeztetett gyermek: 8 fő

- sajátos nevelési igényű gyermek: 2 fő
- kevert specifikus zavara : 2 fő
- autisztikus spektrumzavarral küzdő gyermek: 1 fő
- nevelőszülőnél: 7 fő nevelkedik.

Az óvodákban nyilvántartott hátrányos-, illetve veszélyeztetett helyzetű gyerekekre vonatkozó számadatok:

	Szivárv. Óvoda	Geszt. Óvoda	Napsug. Óvoda	Gyermek. Óvoda	Eszterlán c Óvoda	Reform. Óvoda	Hétszínv. Óvoda	Össz.
Óvodába járó gyerekek száma	75 fő	56 fő	64 fő	138 fő	95 fő	112 fő	22 fő	562 fő
Hátrányos helyzetű:	16 fő	30 fő	25 fő	23 fő	44 fő	8 fő	5 fő	151 fő
Halmazottan hátrányos h:		1 fő	5 fő	5 fő		4 fő		15 fő
Óvoda tájékoztatás a szerint veszélyeztet ett:	-----	1 fő	5 fő	-----	-----	2 fő	-----	8 fő

Jelentős, hogy az óvoda tájékoztatása szerint a hátrányos helyzetű gyermekek száma (151 fő), az óvodai összlétszám (562 fő) 27 %-át teszi ki! Összesen 8 gyermek veszélyeztetett helyzetű. Az óvoda esetében 17 főt gyermekjóléti alapellátásban gondoz a Gyermekjóléti Szolgálat. Az óvodapedagógusok minden évben az újonnan érkező és kiscsoportos gyermekek családját személyesen felkeresik a család otthonában.

Alapfokú oktatás:

Az elmúlt évben Hajdúnánás általános iskoláiba járó gyermekek száma: 1 375 fő volt. Ebből alsó tagozatos: 647 fő és felső tagozatos: 728 fő. Magán tanulók száma: 4 fő.

Az iskolák tájékoztatása szerint:

- a hátrányos helyzetű gyermekek száma: 242 fő
- a veszélyeztetett gyermekek száma: 34 fő
- magántanulók száma a városban: 5 fő
- napközis ellátást igénybe vevők: 620 fő
- tanulószobai foglalkozáson részt vevő tanulók száma: 499 fő
- korrepetálásban: 369 gyermek vett részt.

Anyagi támogatásban részesülők száma a következőképpen alakult:

- étkezési támogatást 708 fő kapott,
- tankönyvtámogatásban összesen **833** általános iskolás gyermek részesült a városban.

Az **általános iskolák** a szociális hátrányt kompenzáló tevékenységeik keretében felzárkóztató foglalkozások tartásával támogatják a rászoruló gyermekeket.

Mint az a képviselő-testület számára ismeretes, 2013. évtől kezdődően állami feladat az általános és középiskolás korúak nevelése-oktatása, így ezen korosztály napközbeni ellátására a Klebelsberg Intézmény, illetőleg megyei intézményi keretein belül kerül sor.

Középfokú oktatás:

Hajdúnánás középiskoláiba járó tanulók száma: 977 fő.

Ebből a középiskola tájékoztatása szerint:

- a hátrányos helyzetű gyermekek száma: 83 fő
- a veszélyeztetett gyermekek száma: 7 fő
- magántanulók száma: 4 fő.

Anyagi támogatásban részesülők száma a következőképpen alakult:

- étkezési támogatás: Közétkeztetési Kft. kezeli az adatokat. (Erre vonatkozóan nem adott meg számadatot az iskola.)
- tankönyvtámogatásban összesen 357 fő
- korrepetálásban: 300 fő
- hiányszakmás ösztöndíjban: 113 fő
- "Útravaló" ösztöndíjban: 55 fő részesült a városban.
- városi ösztöndíj szakképzésben résztvevők száma: 86 fő.

A középiskolákban leggyakrabban tapasztalt problémák:

Az iskolába járó gyerekeknél észlelt probléma többnyire jogi 3, egészségi 5, és 1 esetben a szülők túlzott mértékben dolgoztatták a gyermeket, valamint még mindig nagy az iskolában a hiányzások száma. Vannak rendszeresen hiányzó tanulók, és olyan diákok is, akik csak egy-egy órától hiányoznak. A tanulók egy része alul motivált, ami rányomja bélyegét teljesítményükre. A szülők egy része nem érdeklődik gyermeke felől. Hiányzik a szülő-gyermek közötti harmonikus kapcsolat.

Gyermekek nyári felügyelete

A 2013/2014. tanév május hónapjában mind a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában működő általános iskola, mind a Hajdúnánási Református Egyházközség által fenntartott Általános Iskola igazgatói felmérték a szülői igényeket a nyári napközire. A szülők írásban nyilatkoztak arra vonatkozóan, hogy milyen időtartamra kívánják gyermekük számára igénybe venni a nyári napközi ellátást 2014. június 16 - 2014. augusztus 22. közötti időintervallumban (120 fő).

A szülői igények, illetve a gyermekek életkorának megfelelően kerültek kialakításra az alsó, illetve felső tagozatos csoportok, összesen 4 csoport. A csoportok felügyeletét csoportonként gyermekfelügyelő/pedagógus és segítő biztosítja (összesen 10 fő). A nyári napközi a Bocskai Általános Iskola tagintézményében (Hajdúnánás, Polgári u. 71.) került elhelyezésre.

Fontosnak tartjuk, hogy a napközit igénybe vevő gyermekek tartalmasan töltsék el a

szabadidejüket, ezért az önkormányzat nyári napközi szervezéséért felelős ügyintézője folyamatos kapcsolatot tart a könyvtár, az Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesület vezetőjével, akik felajánlották, hogy programokat szerveznek a gyerekek számára. Így a tanulók a hét meghatározott napján, kiállításokon, filmvetítéseken, néptánc-, kézműves foglalkozásokon, egyéb színes programokon vehetnek részt, napi két-két óra időtartamban. Ezek a foglalkozások a délelőtti órákban kerülnek megszervezésre.

A gyermekek étkeztetése a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft. által készített meleg étel formában kerül biztosításra. A nyári napköziben a szociálisan rászoruló gyermekek étkezése az önkormányzat pályázata, valamint az önkormányzat költségvetési támogatása alapján ingyenes, a napközit nem rászorultsági alapon igénylő gyermekek étkeztetése pedig térítési díj ellenében vehető igénybe. Maga a nyári napközi gyermekfelügyelet ingyenes szolgáltatása Hajdúnánás Város Önkormányzatának.

Arra törekszünk, hogy a gyermekfelügyeleten túl tartalmas elfoglaltságot nyújtson a napközi minden gyerek számára, és a programjainkkal minél színesebbé tegyük a nyári szünet eltöltését.

Nyári gyermekétkeztetésbe bevont gyermekek száma:

év	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
nyári napközit igénylők száma (fő)	46	35	62	90	124
ingyenesen étkezők száma (fő)	370	300	393	319	297

3/C Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozására a szülő, vagy más törvényes képviselő kérelmére és beleegyezésével kerül sor ideiglenes jelleggel, ha a szülő a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani.

Hajdúnánáson az átmeneti gondozást az önkormányzattal megkötendő szerződés alapján a megfelelő képesítéssel és tárgyi feltételekkel rendelkező helyettes szülő biztosíthatja. Jelenleg ilyen tevékenység végzése Hajdúnánáson nincs.

4. A felügyeleti szervek által végzett ellenőrzések tapasztalatai

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde ellenőrzésére 2014. évben több alkalommal került sor a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala részéről, elsősorban a fenntartó kérelmére történő működési engedély módosításához kapcsolódóan.

A hatóság vizsgálata alapvetően arra irányult, hogy a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde működése megfelel-e a hatályos jogszabályoknak, személyi és tárgyi feltételeknek. Az ellenőrzést követően a társulásra vonatkozó működési engedély kiadásra került.

A Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal szociális, valamint gyermekvédelmi tevékenységének ellenőrzésére 2014. évben nem került sor.

5. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Hajdúnánáson a rendőrség munkája mellett megerősödött a közterület-felügyelet, valamint a település külterületének őrzését biztosító Mezei Őrszolgálat és a Polgárőrség munkája.

A rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját a 32/2007. (OT. 26.) ORFK utasítás szabályozza, amely a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szól. Veszélyeztetett kiskorú észlelése során 2014-ben is megküldte a Rendőrség az adatlapot a Gyermekjóléti Szolgálat számára. A Szolgálat részére adatokat még a **Hajdúnánás Rendőrkapitányság nem tudott szolgáltatni, mivel még nem rendelkeznek az ORFK által jóváhagyott statisztikai adatokkal.**

A bűnmegelőzésben, prevenció munkában végzett tapasztalatok:

A média útján tájékoztatják a lakosságot a területükön előforduló bűncselekményekről, kiskorúak célzott felvilágosítására osztályfőnöki órák keretében kerül sor az iskolarendőrök által.

2014-ben a Gyermekjóléti Szolgálat felé 14 esetben küldtek problémajelző adatlapot.

Jelzőrendszeri esetmegbeszélésen és gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésen nem vettek részt.

6. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Hajdúnánás Városi Önkormányzat **számos civil szervezettel együttműködik**, melyek közül a gyermekvédelmi tevékenység szempontjából legjelentősebb a „Mi Érted Élünk Egyesület”-tel kiépített kapcsolat.

Jelentős az Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesülettel való együttműködés is, melynek során városi események, rendezvények sora valósul meg az egyesület koordinálásával, vagy például a nyári napközi foglalkozási lehetőségeinek palettáját is színesítik az egyesület által szervezett programok.

A bűnmegelőzésben résztvevő polgárőr szervezetekkel is kiépült, jó kapcsolatot tart az önkormányzat. Elsősorban rendezvények biztosításakor, a közrend és a közbiztonság védelmében, a rendőri szervekkel együttműködve végzik tevékenységüket.

7. Javaslatok

Hajdúnánás Városi Önkormányzat 2013. évben elkészítette a *helyi esélyegyenlőségi programját*, melyben a széleskörű helyzetelemzés megállapításaiból a gyermek lakosságra való figyelemmel intézkedések sora van folyamatban: nyújtott nyitva tartás a bölcsődében és óvodákban, egészségügyi prevencióként HPV védőoltás ingyenes biztosítása, az óvodákban a 2013. szeptembertől kötelező személyi feltételek biztosítása.

Önkormányzatunk a jövőben is kiemelt figyelmet fordít a kiskorúak védelmére, melynek keretében továbbra is fontosnak tartjuk a különböző pályázati források minél hatékonyabb felhasználását.

8. Összegzés

Az eddig leírtakból is kitűnik, hogy a város önkormányzata és intézményhálózata messze túlhaladja a kötelezően rá háruló feladatok megvalósítását. A város vezetése törekszik arra, hogy a szakemberek által nyújtott szükséges szolgáltatások a legmegfelelőbb szervezetrendszeren és folyamatokon keresztül jussanak el a városlakókhoz, váljanak biztos alappá, hogy az együttműködések kapcsán minél kevesebb esetben kerüljön sor hatósági intézkedések megtételére.

A fentiek alapján elmondható, hogy városunkban 2014. évben a gyermekekkel való közreműködők összehangolt munkája volt tapasztalható, amelyben a gyermekekre való odafigyelés, a prevenció feladatok felvállalása érződik.

Hajdúnánás, 2015. április 15.